

Nr 98

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående upphävande av förordningen den 8 maj 1942 (nr 341) med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln; given Stockholms slott den 28 mars 1969.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om upphävande av förordningen den 8 maj 1942 (nr 341) med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln.

GUSTAF ADOLF

Ingemund Bengtsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att förordningen den 8 maj 1942 (nr 341) med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln skall upphöra att gälla. Förordningen, som anger vissa fordringar i fråga om härstamning på tjur som används i avel, har förlorat sin betydelse.

Förslag
till
Förordning
om upphävande av förordningen den 8 maj 1942 (nr 341) med vissa
bestämmelser angående nötboskapsaveln

Härigenom förordnas, att förordningen den 8 maj 1942 med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1969.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 28 mars 1969.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE KLING, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bengtsson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *upphävande av förordningen den 8 maj 1942 (nr 341) med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln* och anför.

Enligt förordningen den 8 maj 1942 (nr 341, ändrad 1967: 395) med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln kan Kungl. Maj:t på framställning av lantbruksnämnd förordna, att inom nämndens område eller del därav tjur inte får vare sig kostnadsfritt eller mot ersättning användas för att betäcka kor som tillhör annan än tjurens ägare. Ägs tjuren av två eller flera personer tillsammans får den ej heller användas för att betäcka kor, som tillhör någon av dem enskilt. Uppfyller tjuren de fordringar i fråga om härstamning som anges i förordnandet får den dock användas för sådant ändamål.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 21 januari 1969 föreslagit att förordningen upphävs.

Lantbruksstyrelsen framhåller, att det för att få till stånd en önskad produktionsförbättring inom nötboskapsaveln fordras ett betydligt strängare urval av tjurar än som är möjligt att kräva med stöd av ifrågavarande förordning. Bestämmelserna för seminverksamhet skapar bättre förutsättningar för ett sådant urval. Enligt förordningen den 25 maj 1967 (nr 397) om seminverksamhet för avel av nötkreatur, får och svin får sperma användas endast från tjur som uppfyller de fordringar som lantbruksstyrelsen bestämmer. Styrelsen har sedan bestämt att tjur för att få utnyttjas inom seminverksamhet skall vara stambokförd. För att en tjur skall kunna registreras i stambok ställs vissa krav bl. a. i fråga om dess härstamning. Emellertid ställs i praktiken högre krav på semintjurens härstamning. Bl. a. företas en individkontroll bland blivande semintjurar. Dessutom äger urval rum bland tjurar, som nyligen satts in i seminaveln, med hänsyn till avkommans produktionsegenskaper och förekomsten av ärftliga fel. Syftet med förordningen med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln är enligt lant-

bruksstyrelsens mening bättre tillgodosett genom de bestämmelser som gäller för seminverksamheten. Anslutningen till seminverksamheten uppgår till ca 80 % för nötkreaturen.

Efter remiss har yttranden över skrivelsen avgetts av veterinärstyrelsen, Riksförbundet Landsbygdens folk och Sveriges lantbruksförbund.

Alla remissinstanser tillstyrker att förordningen upphävs. *Riksförbundet Landsbygdens folk* förutsätter, att lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna håller den framtida utvecklingen under uppsikt så att mindervärdiga tjurar inte kommer till användning. *Sveriges lantbruksförbund* framhåller att de tjurföreningar som ännu finns kvar använder tjurar som fyller högre krav än vad lantbruksstyrelsen föreskriver.

Departementschefen

Förordningen med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln kom till för att förhindra att från avelssynpunkt olämpliga tjurar i alltför stor omfattning användes inom nötkreatursaveln. Såsom framgått av den föregående redogörelsen tillgodoses detta syfte numera bättre med tillämpning av bestämmelserna för seminverksamhet. Jag delar lantbruksstyrelsens uppfattning att förordningen numera har förlorat i betydelse. Den utveckling seminverksamheten tagit sedan 1950-talet talar härför. F. n. är ca 80 % av nötkreaturen anslutna till seminverksamheten. Risken är därför enligt min mening liten att från avelssynpunkt olämpliga tjurar kommer till användning. Jag förordar därför att förordningen upphävs. Jag förutsätter dock att lantbruksstyrelsen håller utvecklingen under uppsikt.

I enlighet med det anförda har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till *förordning om upphävande av förordningen den 8 maj 1942 (nr 341) med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln*.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen

att antaga förslag till förordning om upphävande av förordningen den 8 maj 1942 (nr 341) med vissa bestämmelser angående nötboskapsaveln.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson